

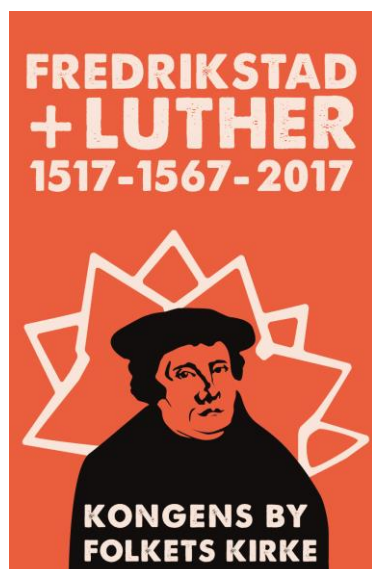

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Årsrapport 2017

Årsrapport 2017

Innledning: Kongens by – folkets kirke

2017 var det første driftsåret som selvstendig folkekirke etter at skillet mellom stat og kirke var en realitet. Gjennom året 2017 har Den norske kirke i Fredrikstad kunnet feire både at det er 450 år siden kong Frederik II grunnla Fredrikstad by og 500 år siden offentliggjøringen av Martin Luthers 95 teser mot avlatshandelen og dermed starten på reformasjonen. Det artige i et dobbelt jubileumsår var at det var Frederiks far, kong Christian III, som noen år tidligere hadde innført reformasjonen i Danmark-Norge. Christian hadde selv, som ung hertug, møtt Luther i Tyskland. Han ble en overbevist lutheraner og sørget for at Fredrikstads grunnlegger vokste opp i en atmosfære av luthersk reformasjon.

I Fredrikstad fant derfor kirkelig fellesråd det naturlig å kombinere markeringen av jubileene, slik at de kunne utfylle og forsterke hverandre. Luther og reformasjonen fikk betydning for by- og samfunnsutvikling, og ga oss nøkler til å forstå vår tid og hjelp til å peke utover vår egen. Med dette utgangspunktet fikk fellesrådets jubileumskomite utarbeidet en logo for jubileet som kombinerte elementer fra både by- og reformasjonsjubileet, med slagordet "Kongens by - folkets kirke".

Kirken er ikke ferdig reformert én gang for alle. Den må alltid reformeres. Som en del av det stadig vedvarende reformasjonsarbeidet videreførte kirkelig fellesråd i Fredrikstad arbeidet med sin interne virksomhetsgjennomgang.

Kort sagt kan vi si at en virksomhetsgjennomgang er en deskriptiv beskrivelse av kirken som virksomhet når det gjelder organisering og drift. Men virksomhetsgjennomgangen var også en gjennomgang og en evaluering av virksomheten. Hva fungerer godt? Hva fungerer mindre godt? Hvordan kan vi på bakgrunn av fakta gjøre en evaluering og beskrive utfordringsbildet? Hva kreves av oss hvis vi skal legge effektiv forvaltning inn som målestokk? Fra kirkelig fellesråd sin side var hensikten med virksomhetsgjennomgangen å styrke kirkelig virksomhet i Fredrikstad gjennom å sikre et tilstrekkelig økonomisk handlingsrom, øke kirkens synlighet, bidra til mest mulig effektiv ressursbruk, øke frivilligheten, yte bedre service og tilgjengelighet, samt styrke og utnytte de ansattes kompetanse.

Ved sin bredde og mangfold er kirken i Fredrikstad fortsatt en viktig bærebjelke i mange menneskers liv. Kirke og menighet betyr mye som sosialt nettverk, fellesskap og kulturimpuls for mange innbyggere i Fredrikstad kommune. Statistikken for 2017 kan vise til gledelige tall og utviklingstendenser for gudstjenestebesøk, antall konfirmanter og kulturarrangementer. Samtidig har vi alltid noe å strekke oss etter når det gjelder å møte dagens trender og framtidens utfordringer. De kirkelige statistikker viser en synkende tendens for oppslutning om dåp og gravferd i regi av Den norske kirke. Flere menigheter praktiserer kirkens omsorg og diakoni overfor sårbare grupper og flyktninger. Hverdagsintegrering er et begrep som blir konkretisert i flere menigheter.

Fredrikstad kirkelige fellesråd er primært ansvarlig for overordnede planer for kirkelig virksomhet, økonomisk styring, drift og vedlikehold av kirker og kirkebygg, drift av kirkegårder/gravplasser samt forvaltning av økonomi og arbeidsgiveransvaret i kirken. Mange endringsprosesser ble igangsatt og varslet i Den norske kirke i 2017 - sentralt i kirken, på bispedømmerådsplan og i lokalkirken i den enkelte menighet. Fredrikstad kirkelige fellesråd har valgt å møte disse endringene offensivt ved å involvere menighetene i høringsuttalelser, drøftinger og diskusjoner.

Fredrikstad, februar 2017

Leif Holt

Leder i Fredrikstad kirkelige fellesråd

Gisle Kavli

Kirkeverge

Fellesråd valgt for perioden 2015 – 2019

Leif Holt	Kråkerøy menighetsråd
Reidun Fladeby Andersen	Gamle Glemmen menighetsråd
Anne Lie Johannessen	Østre Fredrikstad menighetsråd
Kirsti Arntzen	Domkirkens menighetsråd
Jan Vidar Mathisen	Borge menighetsråd
Harald Peter Stette	Glemmen menighetsråd
Trond Tukkensæter	Gressvik menighetsråd
Ole Edvardsen	Rolvsøy menighetsråd
Bjørg Lillian Adamsen Rud	Torsnes menighetsråd
Svein Andersen	Onsøy menighetsråd
Odd Hasselgård	Fredrikstad kommunes representant
Knut Erling Johansen, domprost (Jon Albert Ihlebæk, fung. domprost i deler av 2017)	Geistlig representant

Leder i fellesrådet har vært Leif Holt med Anne Lie Johannessen som nestleder.

Fellesrådet har hatt 7 møter og behandlet 44 saker. Av større saker, som blir kommentert videre i årsmeldingen, nevnes overtaking av Egil Hovland-festivalen, vedtak av styringsdokumenter for fellesrådet, høring om ny trossamfunnslov og virksomhetsgjennomgangen.

Fellesrådet har innkalt til to fellesmøter med menighetsrådene i 2017:

23. mars i Kråkerøy menighetssenter. Biskop Atle Sommerfeldt innledet til samtale med temaet «Reformasjon nå» - om utfordringer for en mer selvstendig folkekirke i et jubileumsår. Domprost Knut Erling Johansen: Om dåpens innhold og betydning i vår tid, knyttet til Luthers dåpsforståelse.

8. november 2017 i Rolvsøy menighetssenter. Tema var Kulturdepartementets høringen om forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn. Innleder var Frank Grimstad, direktør i KA.

FELLESRÅDET OG FELLESADMINISTRASJONEN - KIRKEVERGEN

Fredrikstad kirkelige fellesråds virksomhet skjer i medhold av kirkelovens § 14:

§ 14. *Kirkelig fellesråds oppgaver.*

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,*
- b) anlegg, drift og forvaltning av kirkegårder,*
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,*
- d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,*
- e) administrativ hjelp for prostens når staten yter tilskudd til det,*
- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.*

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, midler som bevilges av kommunen eller staten og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av departementet/Kirkerådet. Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som det til enhver tid er pålagt av overordnede kirkelige myndigheter i henhold til lov, eller som etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd.

Oppgavefordeling mellom fellesråd og menighetsråd – organisasjonsforståelse

Grunnstrukturen i Den norske kirke er soknene/menighetene.

I Fredrikstad har vi 10 menigheter:

- Rolvsøy
- Gamle Glemmen
- Glemmen
- Domkirken
- Østre Fredrikstad
- Torsnes
- Borge
- Gressvik
- Onsøy
- Kråkerøy

Soknet uttrykkes i to organer – menighetsråd og kirkelig fellesråd. Fellesrådet er ikke overordnet menighetsrådene, men er et sideordnet organ som på vegne av soknene ivaretar gravplassforvaltning, kirkebygg, økonomi, arbeidsgiveransvar og kontakten med kommunen og andre myndigheter.

Kirkelovens § 9 angir menighetsrådenes ansvars- og virkeområde og § 14, som tidligere referert til, fellesrådets ansvarsområde

Det kirkelige arbeid i menighetene med gudstjenester, dåp, konfirmasjon og vielser og alt annet menighetsarbeid er prestenes og menighetsrådenes ansvar. Menighetene er eiere av kirkene, og utleie av disse ligger til det enkelte menighetsråd.

Hver menighet lager egen årsrapport for sin virksomhet.

Viktige saker for fellesrådet i 2017

Jubileum 2017

Fellesrådet tok initiativ til en felles markering av reformasjonsjubileet og kirkens bidrag til byjubileet, og gav en komite mandat til å planlegge og gjennomføre. Rapporten viser til et jubileumsår med mangfoldig aktivitet, stort lokalt engasjement og etablering av nye samarbeidskonstellasjoner. Jubileet har bidratt til å gi kirken økt synlighet. Det har vært krevende å koordinere et så stort program, men godt samarbeid med mange aktører bidro til et jubileum med kvalitet.

Gjennomføringen hadde god måloppnåelse: å revitalisere og synliggjøre kirken som en kraft i lokalsamfunnet og bidra til dialog og engasjement på tvers.

Aktivitetene ble gjennomført gjennom en bred involvering, særlig var samarbeidet med de ansvarlige for byjubileet viktig. Invitasjonen til menighetsrådene om å søke tilskudd hos fellesrådet til gjennomføring av lokale arrangement gav mange spennende resultat. Gjennom jubileet er det forsterket og knyttet nye samarbeidsrelasjoner, som litteraturhuset, næringslivet, kirkeakademiet, bymisjonen, Hauge-musikalen.

Programoversikten er stor i både omfang og bredde. Sju sentrale tiltak i regi av jubileumskomiteen, mange lokale arrangement og samarbeidstiltak. Arrangementene i egen regi og de som fikk støtte fra jubileumskomiteen hadde ca 3100 deltakere, og da er den store rekefesten ikke medregnet.

Gjennomføringen av jubileet medførte mye god læring om å være arrangør, som kan komme til nytte særlig når fellesrådet har overtatt ansvaret for Hovlandfestivalen. Aller viktigst er nok erfaringen av at å våge å satse, sette av ressurser og søke et bredt samarbeid gir resultat: det synliggjør en kirke som er synlig til stede med et godt budskap.

Gjennomføringen av jubileet ble mulig med tilskudd fra Fredrikstad kommune, kulturrådet, fylkeskommunene, bispedømmet, støtteannonser og salg av billetter og jubileumskrus sammen med egne fondsmidler. De største utgiftene var knyttet til honorar til utøvere og støtte til lokale arrangement.

Regnskapet viser totalt inntekter på kr 544.489 og utgifter på kr 637.718. Kr 93.229 dekkes av Fredrikstad kirkelige fellesråds fondsmidler. Da er utgifter til sekretærbistand/prosjektledelse som fellesrådets faste ansatte har bidratt med og bruk av kirkens egne lokaler ikke regnet med, med dette representerer også en betydelig sum.

Egil Hovland-satsingen

Fellesrådet overtar ansvaret for Egil Hovland-festivalen

Egil Hovland-festivalen ble initiert av tre kantorer i sentrum av Fredrikstad i 2013. Siden domkantor Tore Erik Mohn var sentral i dette initiativet og samtidig var ansatt som kirkemusikalsk rådgiver i Borg, ble festivalen omfavnet av Borg Biskop Atle Sommerfeldt som etablerte en egen hovedkomite for arbeidet via sitt nettverk. Denne komiteen har foruten biskopen bestått av representanter fra Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold, Kirkelig kulturverksted, Fredrikstad kommune, Stortingsrepresentant Ingjerd Skaug, en representant fra familien Hovland samt kirkevergen i Fredrikstad. Bispedømmet tok på seg det økonomiske ansvar for festivalen i de første driftsårene og festivalen har gått i balanse i alle fire driftsåre.

Festivalen er finansiert takket være støtte fra Fredrikstad kommune, Østfold fylkeskommune, Norsk Kulturråd og Opplysningsvesenets fond. Fredrikstad kirkelige

fellesråd på sin side har bidratt med personell, frivillige og konsertlokaler, renhold, m.m. for å realisere festivalen.

Det kunstneriske ansvaret har domkantoren hatt hånd om i godt samarbeid med de øvrige tre kantorene i Glemmen, Østre Fredrikstad og Domkirken. Festivalen er arrangert fire år på rad med godt og stigende besøkstall. I 2016 hadde festivalen ca 2000 publikum/deltakere. Billettsalget utgjorde ca kr 90.000 av inntektene.

Den 3. januar i 2017 henvendte Borg Bispedømme seg til Fredrikstad kirkelige fellesråd med anmodning om å overta eierskap og ansvar for organisering av festivalen. Fredrikstad kirkelige fellesråd vedtok 10. mai 2017 å ta på seg det organisatoriske, økonomiske og kunstneriske ansvaret for Egil-Hovland-festivalen fra og med driftsåret 2018. Fellesrådet har sammen med menighetsrådene i de tre sentrumsmenighetene etablert en festivalkomité som planlegger Hovlandfestival i 2018. I 2017 ble det i stedet for en ordinær festival arrangert reformasjonsfest siste helg i oktober, med et omfattende kulturprogram.

Ved å overta ansvaret for denne festivalen i Hovlands ånd er håpet å at den vil representere noe nytt og frisk, også i samtidsdiskusjonen. I 2017 er Den norske kirke etablert som et selvstendig rettssubjekt. Dette fordrer også at vi løfter fram kirkens relevans for samfunnsdebatt og kirkens relevans for mennesker som lever i dag. Livstolkning og livsmestring står sentralt når vi skal utvikle festivalens innhold og profil videre. Egil Hovland-festivalen kan derfor inngå som et viktig element i å bygge folkekirken og være med på å skape et kirkelig tyngdepunkt i Fredrikstad.

Egil Hovland-akademiet

Glemmen menighet har gjennom et treårig prøveprosjekt startet «Egil Hovland-akademiet» fra høsten 2017. Gjennom akademiet vil det bli gitt et undervisningstilbud til barn og unge som vi håper skal sikre videre stabilitet og kvalitet i korarbeidet i kirken.

Visjonen for Egil Hovland-akademiet er å ta vare på arven etter Egil Hovland i Glemmen kirke ved å

- gi en helhetlig kirkemusikalsk opplæring til barn og unge basert på klassisk og nyere kirkemusikk.
- gi barn og unge erfaring med musikkens plass i kirken gjennom gudstjenester, konserter og oppsetninger.
- stimulere til rekruttering til kirkemusikeryrket.

Undervisningen vil være todelt, med individuell undervisning i sang eller orgel/piano og deltakelse i kor. I tillegg vil elevene få gruppeundervisning i musikkteori og notelære.

Dersom prosjektet lykkes, ønsker vi at akademiet etter prosjektperioden kan gå inn som en del av Korene i Glemmens virksomhet, og at det da blir selvfinansierende.

Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom midler fra Norsk kulturråd, Opplysningsvesenets fond, Glemmen menighet og Korene i Glemmen. Det er også etablert et samarbeid med Kulturskolen i Fredrikstad. Det blir engasjert en prosjektleder i 40 % stilling som er ansvarlig for prosjektet sammen med kantor og korleder. Orgelundervisningen organiseres gjennom fellesrådet og dekkes av Kulturskolen. Undervisningen startet høsten 2017 med 10 sangelever og 6 orgelelever.

Virksomhetsgjennomgang

Fredrikstad kirkelige fellesråd vedtok 1. juni 2016 oppstart av en virksomhetsgjennomgang av kirkelig sektor i Fredrikstad. Virksomhetsgjennomgangen er en beskrivelse av kirken som virksomhet når det gjelder organisering og drift, men like mye et prosjekt for endringer og forbedringer av arbeidsmåter, organisering og kultur.

For å lykkes med dette er en gjennomgang og en evaluering av virksomheten viktig: Hva fungerer godt? Hva fungerer mindre godt? Hva fungerer dårlig? Hvordan kan vi på bakgrunn

av fakta gjøre en evaluering og beskrive utfordringsbildet? Hva kreves av oss hvis vi skal legge effektiv forvaltning inn som målestokk?

Fredrikstad kommune har bevilget en million kroner i prosjektmidler over fordelt over to år for å realisere dette arbeidet. Det er opprettet en styringsgruppe for prosjektet og kirkevergen har øremerket medarbeidere til oppdraget. I tillegg er det hentet inn ekstern ekspertise til å hjelpe til med ulike oppgaver knyttet til arbeidet.

Mål og hensikt

- Sikre og styrke Den norske kirkes nærvær og synlighet i Fredrikstad gjennom en framtidsrettet og endringsvillig organisasjon.
- Utnytte ressursene og øke kvalitetsbevisstheten hos medarbeiderne, med siktemål å gi bedre tjenesteyting til innbyggerne.
- Etablere en bedre samstyring, organisering og ledelse mellom de ulike enhetene og nivåene i kirken i Fredrikstad.
- Sikre at de kommunale bevilgningene brukes optimalt og i samsvar med kommunens forpliktelser etter kirkeloven og gravferdsloven.

Fokusområder i 2017

Styringsdokumenter

Våren 2017 har noen grunnleggende styringsdokumenter for virksomheten blitt utarbeidet og vedtatt etter drøftinger.

- Økonomireglement, vedtatt i fellesrådet 10.05.2017
- Delegasjonsreglement, vedtatt i fellesrådet 10.05.2017
- Personalpolitiske retningslinjer, vedtatt i fellesrådet 14.06.2017

Kirketjenerfunksjoner

Utskiftinger blant de ansatte åpnet for en ny organisering der kirketjenerne arbeider mer i team, under ledelse av en fagleder. Slik vil mindre vedlikeholdsarbeid kunne utføres mer effektivt og med mindre bruk av innleid hjelp. Drift av bygg og anlegg er styrket ved at bygningssjefens stilling finansieres 80 % over investeringsbudsjettet, og det er etablert en stilling med ansvar for drift og service ved kirketorget.

Kirkelig undervisning

En modell for tettere samarbeid på feltet kirkelig undervisning for de tre soknene Østre Fredrikstad, Borge og Torsnes er drøftet med menighetsråd og stab, og delvis implementert fra høsten 2017, med kateketen i Borge som fagleder for undervisning. En tilsvarende organisering vil gradvis etableres også for de andre menighetene.

Informasjon, kommunikasjon

For å styrke dette viktige arbeidet har fellesrådet ansatt en kommunikasjonsmedarbeider, som tiltrådte høsten 2017. Vi ser resultater ved en markant økning i antall oppslag i lokalpressen om kirken, større synlighet i sosiale medier, økt kvalitet på hjemmesidene og innføring av et internt nyhetsbrev. Arbeidet med å lage en kommunikasjonsplan for kirken i fredrikstad er i gang.

Arkivet

Kirkelig fellesråds arkiv er med dyktig innleid hjelp ordnet ved at arkivbegrensning og periodisering er gjennomført, og papirarkivet er klargjort for bortsetting. Fra 2018 vil kirkelig fellesråds arkiv være fullelektronisk.

Høring om ledelse og struktur

Målet på dette feltet er å styrke den strategiske ledelsen av kirken, på basis av vedtatte mål og planer. Et hovedtema i hvordan kirken i Fredrikstad skal ledes, blir hvordan samarbeid utover det enkelt soknet kan struktureres. Samarbeidsområdene for prestene er en etablert enhet, som vil bestå. Det er naturlig å knytte inndeling i staber opp mot denne, med mål om færre og sterkere enheter, selv om selve soknestrukturen ikke er til vurdering som en del av virksomhetsgjennomgangen. I stedet vil fokus være et styrket samarbeid mellom og på tvers av de soknene, stabene og enhetene som kirken er organisert i nå.

Høringen om ledelse og struktur ble behandlet i fellesrådet 6. september 2017. Målet med høringen var å sikre god involvering rundt disse temaene. Høringsdokumentet ble sendt til menighetsrådene, de arbeidstakerorganisasjonene som har lokale tillitsvalgte og alle ansatte i fellesrådet. Det er kommet inn 27 høringssvar, fra 10 menighetsråd, 4 arbeidstakerorganisasjoner, 7 staber/grupper av ansatte og 6 ansatte. På bakgrunn av høringssvarene foreslo kirkevergen å gjøre mindre endringer i organisasjonen enn det høringsnotatet la opp til.

Fellesrådet gav i desember 2017 disse styringssignalene for det videre arbeidet på feltet ledelse og struktur:

- Organisasjonskulturen styrkes gjennom en egen handlingsplan og utarbeiding av stillingsbeskrivelser for alle ansatte.
- Samledelsen mellom sokneprest og daglig leder styrkes innenfor gjeldende regelverk for prestatjenesten og fellesrådets område.
- Daglig leder får et tydeligere ansvar for mål- og strategiarbeid.
- Fagkoordinatorer for undervisning, kirkemusikk og diakoni
- Dagens fire samarbeidsområder for prestatjenesten danner utgangspunkt for å strukturere daglig ledelse i menighetene. Hvordan dette løses for området Sentrum /Nord som er det største området må vurderes nærmere.
- Arbeidet med å etablere hensiktsmessige kontorløsninger videreføres. Dette innebærer å finne en ny løsning for samarbeidsområde Øst. Kontorløsningen i sentrum må vurderes i forhold til å nåværende leieavtale er i ferd med å løpe ut. På lenger sikt utredes muligheten for et felles Kirkens hus, sammen med en tilstedeværelse i kirker og menighetssentre med møtelokaler og arbeidsplasser.
- Fellesrådet ber kirkevergen lage en plan for å videreutvikle Kirketorget som et serviceorgan for menighetene, og gjennom Kirketorget sikre at menighetsstabene får nødvendig sekretærhjelp. Kirketorget betjener et felles sentralbord for alle menighetskontorene og yter stadig flere merkantile servicetjenester for samtlige menigheter.

Å gjennomføre en slik prosess med mål å utvikle organisasjonen er krevende – og innebærer mye læring, som kan komme de øvrige temaene i virksomhetsgjennomgangen til gode. God informasjon, kommunikasjon og involvering er krevende. Et gjennomgående tema er hva ledelse innebærer for de ansatte i kirken, i spenningen mellom åndelig/strategisk ledelse og administrasjon, mellom stabsledelse og fagutvikling/koordinering på ulike felt, og ikke minst forholdet mellom fellesråd – menighetsråd, og dermed også kirkeverge/stab/Kirketorg og de enkelte menigheter og staber.

Målet for virksomhetsgjennomgangen er hele tiden å styrke den kirkelige virksomheten i Fredrikstad. Et av de viktigste grepene for å oppnå dette er å bidra til effektiv ressursbruk og utvikle dobbeltarbeid. Dette skjer ut fra forståelsen om at menighetsrådene og fellesrådet er to sideordnede organer som samarbeider på grunnlag av en arbeidsfordeling. Når fellesrådet styrker kirketorget ved å trekke sekretærressurser inn fra menighetene, så er det for å bidra til å effektivisere løsningen av arbeidsoppgaver (som utleie, kirkebokføring,

kopiering, utsendelser) og på den måten frigjøre kapasitet til faglig og utadrettet virksomhet i menighetene.

Det er prosjektledelsens vurdering at prosessen med høringen har hjulpet oss videre, både ved å gi grunnlag for viktige veivalg, og synliggjøring av områder hvor det trengs videre avklaringer.

Virksomhetsgjennomgangen vil videreføres i 2018 vil det etableres arbeidsgrupper for temaene gravlundsdrift, bygg/anlegg, økonomistyring, marked/kommunikasjon, diakoni, undervisning, kirkemusikk, gudstjeneste, organisasjonskultur og frivillighet.

Høring - forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)

Kulturdepartementet sendte 28. september 2017 et forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) på høring. Forslaget innebærer en samlet revisjon av lovgivning og tilskuddsordninger for Den norske kirke og de øvrige tros- og livssynssamfunnene. Det er foreslått en nedbygging av paragrafene om Den norske kirke i lovgivningen, fra 41 paragrafer i dagens kirkelov, til ni paragrafer i et eget kapittel i forslaget til en felles tros- og livssynssamfunnslov.

Lovforslaget gir kirken stor frihet til å organisere og strukturere seg selv. Dette er selvsagt en positiv mulighet, men når dagens detaljerte kirkelov fjernes, vil den også etterlate et stort vakuum. Å finne gode løsninger for å ivareta folkekirken lokalt, vil nødvendigvis ta tid, og kirken må få mulighet til å utrede og beslutte dette.

Det avgjørende spørsmålet vil på mange måter være finansieringen av framtidens folkekirke. Dette handler både om valget mellom de to modellene, dagens ordning eller en helstatlig løsning, men vel så mye om omfanget av den offentlige finansiering, uavhengig av hvilken av de to modellene som velges. Slik lovforslaget er utformet, vil finansieringen ikke lenger sikre formål som undervisning/trosopplæring, konfirmantundervisning, diakoni, kirkemusikk og administrative ressurser til dette. Når alt menighetsarbeid utenom gudstjenester og kirkelige handlinger tas ut av loven, kan det bli dramatisk for folkekirken.

Fellesrådet valgte i høringen å støtte alternativet med fortsatt kommunal finansiering av den lokale kirken. Dette alternativet er det som best vil sikre samspillet med lokalsamfunnet, og kirkens rolle: å bidra til å bygge gode samfunn for alle menneskene som bor der. Det vil være enklere ved en sentralisert finansiering å kutte bevilgninger som fører til redusert aktivitet lokalt enn når lokalpolitikere bestemmer, de ser hvordan en levende folkekirke genererer frivillighet og ivaretar kirkebyggene. Et fullt statlig finansieringsansvar vil kunne legge til rette for en uønsket sentralisering av kirken og svekke samhandlingen mellom kirke og kommune.

Aksjon dåp

Aksjon dåp er en konkretisering av strategiplanen for Den norske kirke i Borg 2015-2020, delmål 2: «Flere søker dåp og deltar i trosopplæring.». Aksjonen ble introdusert høsten 2016, og fulgt opp gjennom 2017. Våren 2017 ble det sendt ut en spørreundersøkelse til alle som hadde hatt dåp i de tre siste årene med tanke på å høyne kvaliteten på dåpshandlinger i Fredrikstad. Det kom inn 317 svar, noe som gir en svarprosent på 35, og dermed troverdighet til svarene. Hovedfunnet i undersøkelsen er at foreldrene samlet ser svært fornøyd med måten de møtte kirken ved dåpen: «Vi møtte en kirke som var pyntet med blomster. Det var veldig flott og ga en fin ramme rundt dåpen.», «Presten vi hadde var helt fantastisk.» er bare noen av de gode tilbakemeldingene.

De aller fleste av de spurte sier seg enig i følgende utsagn:

- Vi fikk god informasjon om det som skulle skje i dåpsgudstjenesten.
- Gudstjenesten var høytidelig og fin.
- Dåpsgudstjenesten var alt i alt en positiv opplevelse.

Foreldre som besvarte undersøkelsen, sa seg langt på vei enig i følgende utsagn:

- Foreldre har hovedansvaret for den kristne oppdragelsen
- Det er bra at kirken kan hjelpe foreldrene i arbeidet med å gi barnet en kristen oppdragelse
- Vi setter pris på at kirken informerer oss per post om kirkens tilbud til barn og unge

Kirken får også gode skussmål for sitt barne- og ungdomsarbeid: «Fantastisk tilbud til de små gjennom aktiviteter i kirken! Dette har blitt veldig mye bedre siden sist vi hadde små barn!», «Vi benytter oss av flere av menighetens tilbud til barnefamilier, og trives godt med det.» Noen av de spurte uttrykker imidlertid nøling når det gjelder å sende barna til kirkens barne- og ungdomsarbeid.

Undersøkelsen viser at kirken lykkes godt med å møte de som ønsker dåp for barna sine, samtidig som statistikken med nedgang i antall døpte utfordrer til fortsatt styrket innsats for å være tilgjengelig og relevant.

Dialogarbeid

I 2016 gjorde Fredrikstad kirkelige fellesråd vedtak om å delta i Dialogforum Østfold.

Gjennom dette vedtaket ønsker fellesrådet å oppfordre de lokale menighetene til å:

- etablere og utvikle møteplasser for dialog og samhandling mellom mennesker med ulik tro og livssyn.
- bringe innsikt, erfaringer og metode fra kultur møter og interreligiøs dialog inn i arbeidet med forkynnelse og gudstjenesten.
- invitere mennesker med annen tro eller overbevisning inn i våre fellesskap som et tegn på kristen gjestfrihet, f.eks. i forbindelse med feiringer, freds- og solidaritetsgudstjenester eller i forbindelse med kriser og katastrofer.
- bruke dialogiske arbeidsmetoder i diakonalt arbeid
- styrke arbeidet med tros- og livssynsdialog i trosopplæringen.
- synliggjøre dialogarbeidet i planer og rapporteringer slik at menighetene kan dra nytte av hverandres erfaringer.

I 2017 har den lokale arbeidsgruppa i Fredrikstad for Dialogforum fått fastere former, med representanter fra ulike kristne og muslimske trossamfunn i byen. Medlemmer i arbeidsgruppa har deltatt på flere arrangement i Sarpsborg hvor dialogarbeidet er mer etablert for å hente erfaringer derfra. I 2017 gjennomførte arbeidsgruppa en vennskapskveld på Kafe Britannia med ca 35 til stede, og la planer for å utvide dialogarbeidet i 2018.

Trosopplæring

Trosopplæringen i Den Norske Kirke er kanskje den mest omfattende og krevende aktivitet som kirken har tatt på seg i dette tiåret.

Trosopplæringen ser ut til å ha funnet sin form og arbeider systematisk etter de planer som er vedtatt for den enkelte menighet. Menighetene ser ut til å arbeide målrettet, godt og systematisk med mange tiltak som gjelder trosopplæring for alle døpte i alderen 0 – 18 år. En gjennomgang av trosopplæringen viser at resultatene er noe ulike og at det fremdeles kan jobbes med forbedringer og læring og ressursutnyttelse på tvers av menighetene. Til tross for mye godt arbeid lokalt viser statistikken en nedgang på flere tiltak, med konfirmasjon som det positive unntaket hvor oppslutningen holder seg rundt 80 % av de døpte.

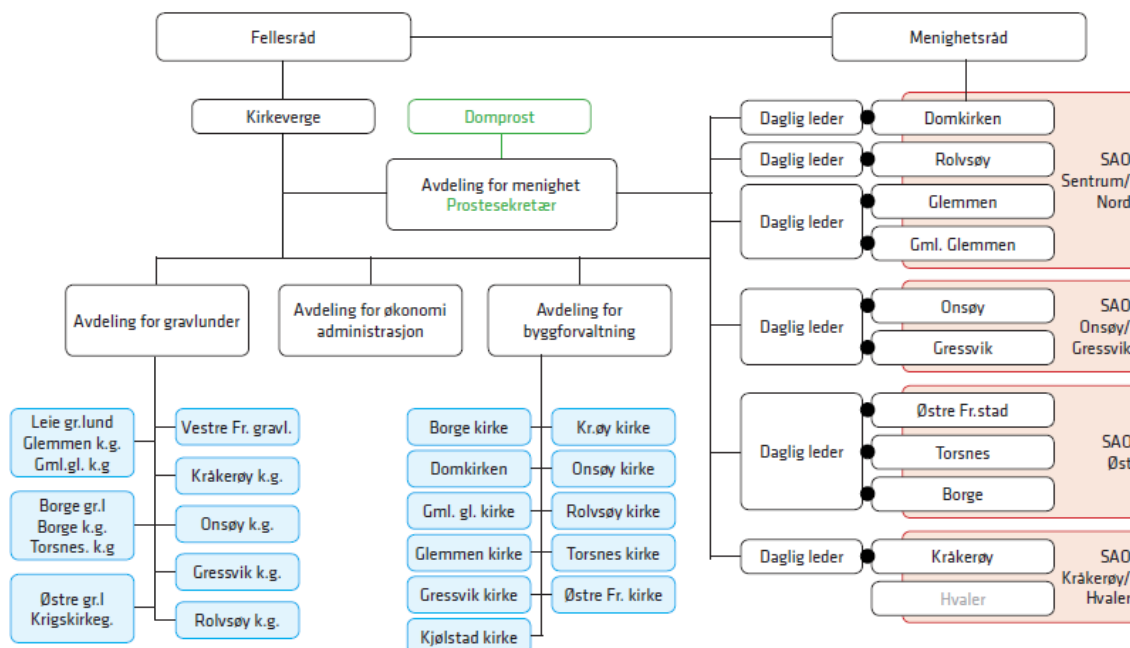
Diakoni og levekår

Fredrikstad kirkelige fellesråd mener kirkens diakonale innsats er en viktig faktor i det helsefremmede arbeidet for mennesker i Fredrikstad. Fredrikstad kommune har gjennom sine levekårsundersøkelser pekt på grupper av befolkningen som lever i et utenforskap og som i liten grad opplever fellesskap og inkludering. Det er en utfordring for kirken i Fredrikstad å gjøre en innsats for de mest sårbare, finne fram til dem, lytte på deres historier og igangsette tiltak som skaper møtesteder mellom mennesker, bekreftelse og inkludering.

I flere menigheter drives det et godt og aktivt diakonalt arbeid ved hjelp av ansatte diakoner og frivillige medarbeidere. Flere av disse tiltakene treffer sårbare og utsatte grupper som ellers har få eller ingen tilbud. Dette gjelder spesielt innvandrere, de eldste eldre på institusjon, men også gruppen av funksjonshemmede som gis et meget godt tilbud gjennom «Møtested kirken». Fredrikstad kirkelige fellesråd ønsker å prioritere den diakonale innsatsen i byen og i bydelene gjennom økt profesjonalisering, flere lønnede diakoner og ved hjelp av engasjementet fra flere frivillige. Dette vil bli tematisert gjennom virksomhetsgjennomgangen med en kartlegging av frivillighet i kirken i Fredrikstad og en felles diakoniplan for menighetene.

Administrative forhold

Organisasjonskart for Fredrikstad kirkelige fellesråd

Organisasjonskartet beskriver situasjonen ved starten av 2017. På grunnlag av fellesrådets behandling av saken om struktur og ledelse i virksomhetsgjennomgangen er det gjort bli justeringer i organisasjonen. Dette arbeidet vil bli slutført i 2018, se egen sak om dette i årsmeldingen.

Personal

Antall stillinger pr 31.12.17

	2017	
	Årsverk	Ansatte
Kirkevergekontoret	11	12
Kirker og menigheter	48,36	52
Kirkegårder	12	12
SUM	71,36	76

Fra 01.09.2017 er kirkevergens stab styrket med en kommunikasjonskonsulent i 40 % stilling.

Kirkelige tilsatte utgjorde pr. 31.12.17: 75,1 årsverk fordelt på 85 ansatte. Disse tallene inkluderer 16 prester som har Borg Bispedømmeråd som arbeidsgiver og som for 2016 ble lønnet over Kulturdepartementets budsjett. Noen av stillingene er fordelt mellom enkelte av menighetene, kirkegård og kirkevergekontor. Domprosten betjener hele prostiet, hvor også Hvaler inngår. Fordelingen på menighetene er vist nedenfor:

Menigheter	Årsverk	Antall medlemmer	Medlem pr årsverk	Antall ansatte	Derav prester	Herav årsverk menighets-finansierte stillinger.
Borge	4,1	8515	1199	9	2	
Domkirken	4,9	4277	578	5	2	
Glemmen og Gamle Glemmen	8,2	12726	1178	10	3	0,47
Kråkerøy	4,50	7333	1146	6	2	0,2
Onsøy /Gressvik	8	12016	1102	10	2,5	
Rolvøy	3,55	4806	981	6	1	
Østre Fredrikstad / Torsnes	4,55	5911	1046	6	2	
Domprostiet	1,2			1,5	1,5	
Sum	54,3	55584	1024	61	16	0,67

Administrasjonsutvalget

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt utvalg og har i 2017 hatt følgende medlemmer:

Kirsti Arntsen, leder
 Trond Tukkensæter, nestleder
 Ole Edvardsen
 Reidun Fladeby Andersen, vararep. for fellesrådsmedlemmer
 Kjell Brevik, ansattes representant
 Runar Godø, ansattes representant

I løpet av 2017 hadde utvalget 5 møter, behandlet 13 saker og foretok 5 ansettelse.

Arbeidsmiljøutvalget

Medlemmer i utvalget 2017

Fra arbeidsgiver:

Anne Lie Johannesen
 Bjørn-Thore Amundsen
 Gisle Kavli

Fra ansatte:

Ivar S. Haugen
 Kjell Brevik

Det er avholdt tre møter i arbeidsmiljøutvalget i 2017.

Det er en samarbeidsavtale med Borg bispedømmeråd om HMS-arbeidet i Fredrikstad, slik at det også omfatter bispedømmerådets prester som arbeider i Fredrikstad.

Samarbeidsavtalen åpner for at representanter for prestene og domprosten på vegne av Borg bispedømme deltar i AMU.

Sykefraværsprosenten for de siste årene ser slik ut:

2013: 5,9%. Av dette var 0,3% egenmeldt og 5,6% legemeldt.

2014: 5,8%. Av dette var 0,4% egenmeldt og 5,4% legemeldt

2015: 5,0%. Av dette var 0,6% egenmeldt og 4,4% legemeldt

2016: 8,0% Av dette var 0,3 % egenmeldt og 7,7% legemeldt

2017: 6,8 % av dette var 0,4 egenmeldt og 6,4 % legemeldt

Kontakt med de tillitsvalgte

Det har vært godt samarbeid med de tillitsvalgte i 2017. Ledelsen har hatt flere drøftingsmøter hvor en rekke saker har vært gjenstand for drøfting og diskusjon.

Organisering av menighetene

Arbeidsgiveransvaret for de ansatte i Fredrikstad kirkelige fellesråd er lagt til fellesrådet i Fredrikstad. Med 10 menigheter er det nødvendig at den daglige virksomheten i menighetene også blir administrert lokalt. Dette er organisert med 7 menighetskontorer. De daglige lederne betjener også menighetsrådenes virksomhet og fungerer som saksbehandlere og sekretærer for menighetsrådene. Prestene er ansatt av Borg bispedømme, og det er et nært samarbeid mellom embets- og rådsstruktur. Prosten er leder for prestatjenesten i prostiet. Prestene samarbeider i fire tjenesteområder innen prostiet.

Samarbeid mellom menighetskontorene og fellesadministrasjonen/kirkevergen

Det er nær kommunikasjon mellom menighetskontorene og fellesadministrasjonen/kirkevergekantoret. Det holdes faste møter ansatte i menighetsstabene hvor felles anliggende drøftes;

- Regnskap, økonomi og budsjettarbeid
- Investeringer, driftsforhold og samordning
- Informasjon og felles annonsering
- Faglige diskusjoner, stabsutvikling og organisasjonsutvikling

Kirketjenerne og kirkevergekantoret samarbeider godt om løpende driftsforhold og vedlikeholdsarbeidet ved kirkebyggene og gravlundene. Det arrangeres jevnlig møter med gravlundsbetjeningen, kantorene, kirketjenerne, troslærere og daglige ledere, og mer sporadisk med de andre yrkesgruppene.

Arbeidet i menighetene

Hvert enkelt menighetsråd legger fram egne årsmeldinger som i mer detalj gir uttrykk for menighetens aktiviteter.

For at menighetene skal kunne ivareta sine mange oppgaver, trengs det både lønnede og frivillige medarbeidere. Det er derfor en viktig oppgave for de ansatte medarbeiderne å legge til rette for frivillig innsats og frivillig baserte aktiviteter i menighetene. Fredrikstad Kirkelige Fellesråd mener at frivillig engasjement er en del av kirkens kjernevirksomhet. Frivillig arbeid har flere viktige funksjoner. Ikke minst som nettverksbygging og inkluderingsmekanisme i de ulike menighetene og bydelene i Fredrikstad. Frivillighet er en måte å være kirke på og gjennom frivillig eierskap og aktiviteter realiserer vi Bibelens ord om en kirke som et byggverk av levende stener.

Økonomi

HOVEDTALL FOR FREDRIKSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD

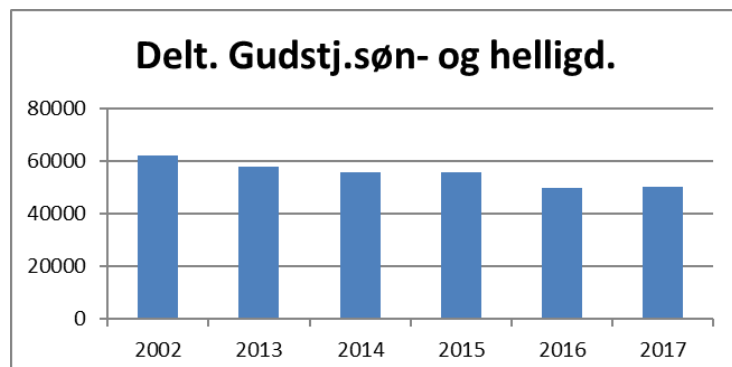
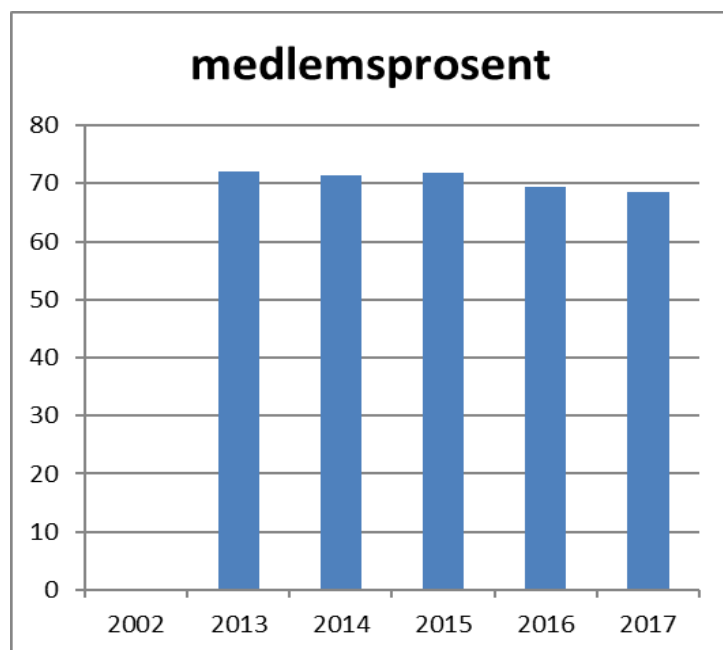
	Regnskap -16 Netto	Regnskap -17 Netto	Budsjett -17 Netto	Resultat -17
Kirkelig administrasjon	7 043	8 445	8 417	-28
Kirker og menigheter	24 790	24 879	25 431	552
Kirkegårder	8 273	7 807	8 382	575
Andre formål	-114	-104	-	104
	39 992	41 027	42 230	1 203
Rammetilskudd	-40 101	-42 084	-42 230	-146
Totalt resultat	-109	-1 057	-	1 057

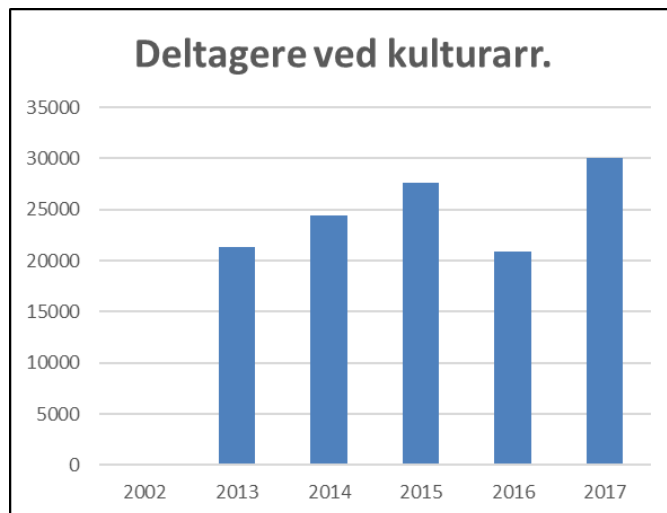
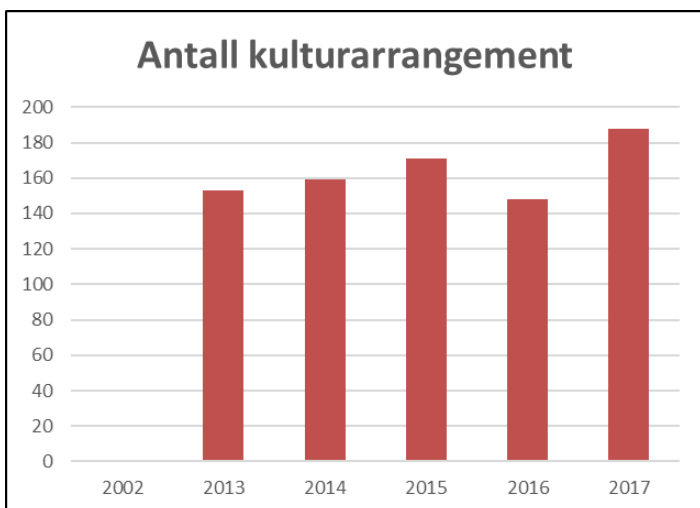
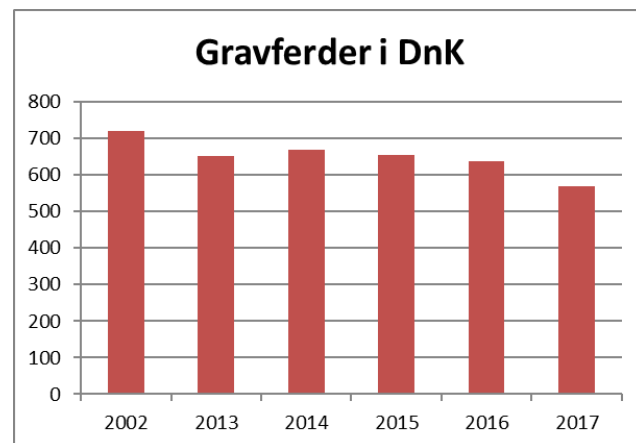
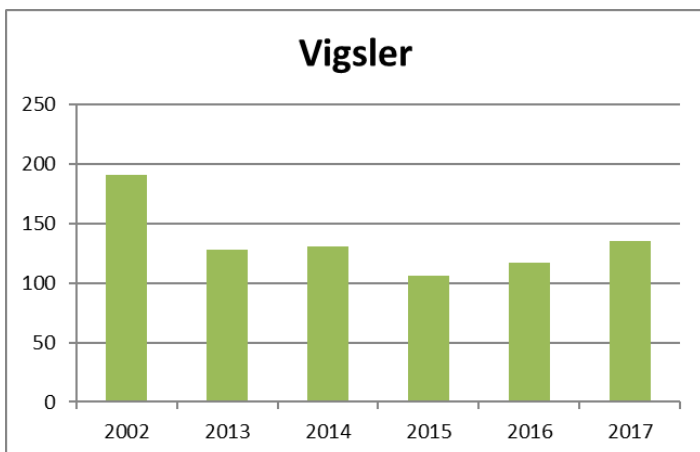
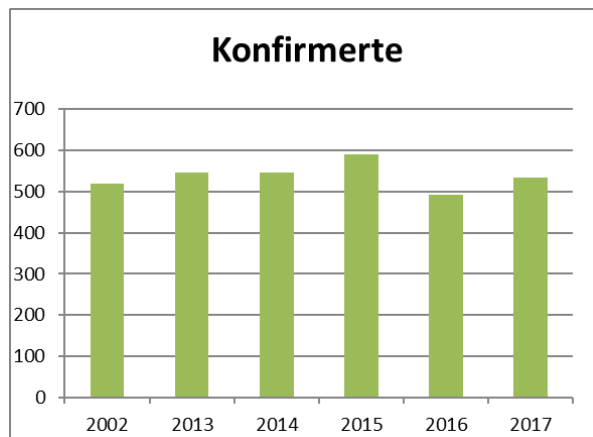
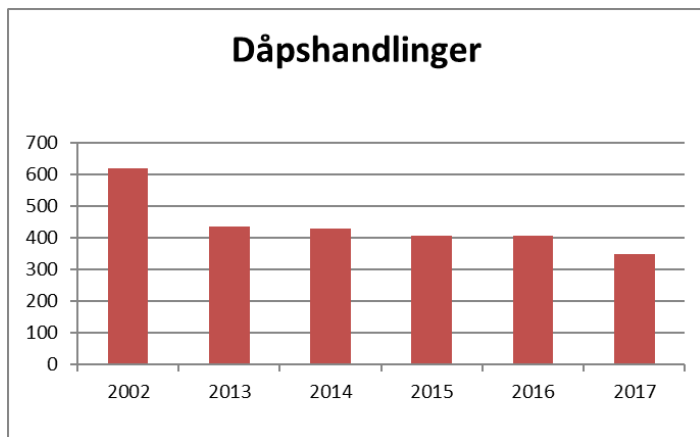
Fellesrådet har hatt noe nedgang i rammeinntektene i 2017. Renteinntektene var kr 250 000 lavere enn budsjettet, mens mva-kompensasjon ga i overkant av kr 100 000 i merinntekter. Kirkegårdene hadde høyere inntekter på festeavgifter og gravstell mens kirker og menigheter har hatt høyt sykefravær uten full dekning av vikarer. Dette har gitt fellesrådet et mindreforbruk på kr 1 057 000 i 2017

Generelle utviklingstrekk

Nøkkeltall fra kirkestatistikken for 2013 – 2017 for alle soknene i Fredrikstad:

Nøkkeltall	2013	2014	2015	2016	2017
Innbyggere	76800	77591	78159	80119	81010
Medlemmer	55394	55471	56088	55584	55485
medlemsprosent	72,1	71,5	71,8	69,4	68,5
Dåpshandlinger	437	430	408	406	348
Konfirmerte	545	547	589	492	533
Deltakere gudstj. søn- og helligdager	57989	55640	55757	49757	50369
Totalt antall nattverdgjester	19597	17709	18024	18646	18743
Kulturarrangement	153	159	171	148	188
Deltagere ved kulturarrangement	21282	24443	27636	20898	30049
Vigslar	128	131	106	117	135
Gravferder i Dnk	653	670	656	638	569
Gravferder totalt	715	718	710	714	656
Prosentvis andel gravferd i Dnk	91	93	92	89	87

Kommentar til statistikken

Positive trekk ved tallene for 2017 er den store økningen i antall kulturarrangement og tallet på deltakere ved disse. Gjennomføringen av mange ekstra arrangement tilknyttet by- og reformasjonsjubileet er en viktig grunn til økningen. Også tallene på gudstjenesteframmøtte øker i 2017, etter en nedgang i flere år. I 8 av 10 sokn viser statistikken en økning i frammøtte til gudstjenester. Også antall konfirmanter viser en økning, andelen ligger her på 80 av alle dømte 15-åringer, noe som er over snittet for Borg bispedømme. Nedgangen i antall dømte fortsetter i 2016, til tross for spesiell oppmerksomhet på dette feltet gjennom

Aksjon Dåp. Også en lavere andel av gravferder i regi av Den norske kirke speiler utviklingstrekk i samfunnet der Den norske kirke ikke lenger er den selvsagte arenaen for markeringer av de viktige begivenhetene gjennom livet. Slik understreker statistikken viktigheten av fortsatt arbeid med det som er målet for virksomhetsgjennomgangen, en kirke i Fredrikstad som er nær, synlig og relevant.

KIRKENE - DRIFT OG VEDLIKEHOLD 2017

Innledning

Fredrikstad kirkelige fellesråd forvalter 11 kirkebygg. Av disse er 7 oppført på Riksantikvarens liste over fredede og vernede kirkebygg. Kirkebyggene varierer i størrelse, alder og stil, og er en krevende bygningsmasse å vedlikeholde.

Det er et stort lokalt engasjement i hver menighet og kirkene brukes til gudstjenester, kirkelige handlinger (bryllup og gravferd), trosopplæringstiltak, konfirmantarbeid, konserter og andre kulturelle og menighetsbyggende arrangement og samlinger.

Forvaltningen av kirkebyggene ligger til Fellesrådets ansvarsområde. Organiseringen av kirketjener- og vaktmesteroppgavene med en fast kirketjener i hver kirke som kjenner "sitt bygg" godt bidrar i vesentlig grad til at kirkebyggene holdes i god stand. Evt. feil og skader oppdages tidlig og kan utbedres mens skaden ennå er liten og lite kostnadskreven.

Det er viktig at kirkene er betjent av noen som kjenner kirkebygget godt og at det følges med på bygningene daglig. Det at kirkene er betjent av fast personell er også med på å gi god service til brukerne.

Drifts- og investeringsbudsjett

Driftsbudsjett

Det meste av kirkens driftsbudsjett går til lønn, offentlige avgifter, ordinære driftsutgifter og til oppvarming og lys, forsikringer med mer.

Energibruk

Energikostnadene for 2017 var totalt sett omtrent på samme nivå som i 2016.

Sett over flere år er det ganske stabilt.

Alle strømmålerne til Norgesnett Fredrikstad er skiftet ut med nye direkteavleste målere.

Gressvik og Onsøy kirke tilhører Hafslunds nett, og her er målerne planlagt skiftet i 2018.

Midler til vedlikehold av kirkene- sett i langt perspektiv

Vi ble i desember 2010 forespurt av kommunen om å se på årsaker til vedlikeholdsetterslep på kirkebygg. Dette i forbindelse med at Riksrevisjonen arbeidet med dette temaet, samt at de ønsket å se på kommunens forutsetninger for å ivareta det økonomiske ansvaret for vedlikehold av kirkebygg.

Noen punkter som vi berørte i tilbakemeldingen til kommunen var bl.a. at driftsbudsjettet ikke er dimensjonert til å foreta større vedlikeholdsarbeider. Det er en utfordring for både kommune og kirke at de årlige driftsrammene i mange år ikke har vært tilstrekkelige for å gjennomføre de planmessige og regelmessige vedlikeholdsbehov. Ytterligere kutt på driftsrammen fører ofte til at vedlikehold må utsettes. Vedlikeholdsrammene over driftsbudsjettet de siste årene har vært lave sett i forhold til den store bygningsmassen vi skal forvalte.

Skjer det eksempelvis hærverk eller uforutsette ting på kirkene må annet planlagt arbeide settes på vent. Det er mange ønskelige oppgaver vi ikke får utført fordi det ikke er rom for å belaste alt dette samtidig på driftsbudsjettet for alle kirkene.

Samtidig skal det nevnes at vi har klart å holde oss innenfor det budsjettet vi har til rådighet og fått mye ut av dette.

På 2017- budsjettet ble det rom for noe økning til kirkevedlikehold. Det bør arbeides videre med å øke driftsrammene slik at det settes av midler til årlig vedlikehold, evt. øremerkede midler eller et vedlikeholdsfond til kirkene, utenom de faste driftsutgiftene.

Menighetene har også bidratt med innsamlede midler for å anskaffe og vedlikeholde diverse utstyr og inventar til kirkene.

Erfaringsmessig har det blitt slik at vi må planlegge mer prosjektrettet og søke om ekstra midler til de store rehabiliteringsoppgavene over investeringsbudsjettene, da det ikke er rom for større oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

Det er gledelig at flere kirkerehabiliteringsprosjekter har blitt realisert via midler på kommunens investeringsbudsjetter gjennom flere år, samt tilskudd via rentekompensasjonsordningen fra Staten og Husbanken. Dette har medført til at noe av vedlikeholdsetterlepet er hentet inn. Det gjenstår fortsatt store utfordringer på flere av kirkene og det er viktig å ta hensyn til dette i planleggingen.

I Fredrikstad har vi aktive menigheter og vi ønsker å ta vare på kirkene som viktige kulturminner i lokalsamfunnene samt å videreutvikle og tilrettelegge kirkene for alle brukere.

Drift og vedlikehold

Forbyggende vedlikehold og utbedringer

Kirketjenerne utfører løpende tilsyn og diverse vedlikeholdsoppgaver i samarbeid med bygningssjefen. Kirketjener på Kråkerøy, Geir Tvette, har fått utvidet stillingen sin med 35% fra august 2017 og som i det vesentligste skal benyttes til enklere vedlikeholdsoppgaver i samarbeid med kirketjenerne, men som likevel krever nødvendig kompetanse. Han har med sin håndverksbakgrunn og erfaring denne kompetansen.

Det utføres jevnlig inspeksjon av takene utvendig og innvendig, loft/tårn og krypkjellere for å påse at det ikke oppstår fuktskader eller annet som kan skade bygget. Nødvendige utbedringer gjøres før skadene blir store. Takrenner og nedløp renskes regelmessig i forbindelse med disse inspeksjonsrundene.

Jevnlig ettersyn av taktekking, beslag, taksten og rensing av renner og nedløp på kirkebyggene er viktige og forebyggende vedlikeholdsarbeider.

Også i 2017 er det gjort nødvendige utbedringer av mangler på de elektriske anleggene som ble påpekt i internkontroll-runden i 2015.

Ringeanleggene på alle kirkene har i perioden 2004 til 2017 blitt oppgradert, og trenger også jevnlig ettersyn og vedlikehold.

Det har blitt arbeidet videre med oppfølging av lynvernanlegg på kirkene.

Intern elektriker utfører også utbedringer av elektriske anlegg på kirkebyggene.

Kirkeorgler og instrumenter

Det er utarbeidet vedlikeholdskontrakter for orglene med tilsyn hvert eller annen hvert år.

Tilsynet består for det meste i stemming, mindre reparasjoner og renhold. Større rehabiliteringsoppgaver organiseres som egne prosjekt.

Orglene utgjør i verdi en vesentlig del av kirkenes inventar som det er viktig å vedlikeholde og utvikle for å kunne gi kantorene gode instrumenter til sin virksomhet, i tillegg til å gi menighetene en god opplevelse av kirkemusikken. Pianoer og flygler er også vedlikeholdt.

Brannsikkerhet – HMS

Alle kirkene har brann- og innbruddsalarmanlegg som er direktekoblet til hhv. Alarmsentral Brann Øst og Fredrikstad kommunes vektervirksomhets avdeling "Vakt og sikring".

Alle kirkene er "særskilt brannobjekt" etter brannlovens § 13 og vi er derfor pålagt å sørge for årlig kontroll av alarmanleggene. Det er utarbeidet vedlikeholdsavtaler for dette.

Tilsvarende er det utarbeidet avtaler for årlig eller halvårlig kontroll av slokkeutstyr, ventilasjonsanlegg, sprinkler og heiser.

Det er holdt ordinært branntilsyn i alle kirkene, menighetssentrene og kapellene.

Tilsynsmyndigheten er generelt godt fornøyd med brannsikringsarbeidet vårt, og konsentrerte seg derfor denne gangen om de utfordringene vi har mht. begrensning i tillatt persontall i noen av kirkene. Det er særlig i forbindelse med julaften, konfirmasjon og enkelte større konserter det er utfordringer med å ikke overstige tillatt persontall. Det er arbeidet med tiltak for å øke personkapasiteten gjennom hele året og arbeidet fortsetter i

2018. Dette gjelder i hovedsak Glemmen, Gamle Glemmen og Onsøy kirke. I de øvrige kirkene er problemene mindre, og reguleres med organisatoriske tiltak.

Universell utforming

"Lov om forbud mot diskriminering pga. nedsatt funksjonsevne" trådte i kraft i 2009. Det denne loven omhandler omtales til daglig som "universell utforming". Det er ikke foretatt særskilte store tiltak i 2017 mht. universell utforming, men i alle større rehabiliteringsprosjekter innarbeides tiltak for universell utforming i den grad det er mulig. Rullestolrampen ved Domkirken ble rehabilitert i forbindelse med avløpsprosjektet ved kirken.

Kurs og samlinger i 2017

Det arrangeres jevnlig møter med kirketjenerne i Fredrikstad og i tillegg har vi et samarbeid med kirketjenerne på Hvaler på disse fagsamlingene. Kirketjenerne har også oppgaver med brannvernopplæring i kirkene og i stabene.

Vi nevner noen hovedpunkter fra alle kirkene fra år 2017:
(Datering av kirkene står i parentes.)

BORGE KIRKE (1861)

Kirkegårdsmuren ble istandsatt etter uhell på glatte veier og påkjørsel med lastebil. Ny lysstolpe måtte også monteres. Dette dekkes av forsikring.
Kontroll og service av nødlys, utbedret feil.
Tårn og takinspeksjon. Rettet takstein, sjekket overganger og beslag, rensket renner.
Tettet trekk og fuget vindussmyg i skip.
Service og stemming av kirkeorgelet.

KJØLSTAD KIRKE (1986)

Det er gjort nødvendige utbedringer i el-tavla.
Det er montert automatiske døråpnere på hoveddøra i 1. etasje og den ene inngangsdøra i underetasjen.

Tak: sjekket overganger og beslag, rensket renner, feiet tak.

Det er montert nytt ventilasjonsanlegg i tilfluktsrom, det er gravd grøfter til ventilasjonsrør på utsiden for luftinntak og avkast.

Det er montert ekstra avtrekk og tilluftsventil i lagerrom ved kjøkken og ventilasjonsanlegg er justert.

Radonmålinger er utført og det er nye pågående målinger fra desember 2017 i kirken og for kontorene som er klar på våren 2018. Etter dette vil det bli vurdert om det trengs ytterligere tiltak for å få redusert radonverdiene.

TORSNES KIRKE (1860-listeført)

Det er gjort div. utbedringer etter el-internkontroll, og reparert nødlys.

Parkeringsplassen ved hovedporten er rettet opp for å fjerne vanddammer, og det er lagt ny asfalt på hele plassen. Noe restarbeid følges opp vår 2018.

Over ett vindu på østfasaden er det reparert sprekker i muren over vinduene, som førte til lekkasje ved regn. Vindu er også reparert og fuget. Sakristidøra er reparert.

Det er montert nye dørlåser og –pumper m.m. på hoved- og sakristidøren.

På våpenhusdøren er det montert dørlukker.

Det er anskaffet et oppbevaringsskap.

Rettet flere takstein og byttet ut flere dårlige taksteiner, sjekket overganger og beslag, rensket renner.

ØSTRE FREDRIKSTAD KIRKE (1779-vernet)

Det er gjort div. utbedringer etter el-internkontroll. Det er montert et nytt skilt på P-plassen bak kirken som reserverer plassen for kirkens personale.

Det er fjernet stubbe etter et tre som stod ved sidebygget og ble felt i forbindelse med beskjæring av alle trærne rundt kirken i 2016.

Det er montert nye antenner for det tråløse lydanlegget.

Det er kjøpt inn en oppbevarings-kasse for utstyr til lydanlegg.

Reparert antikt spesiallaget og håndlaget glass på en dør inne i kirken.

Oppgradert rømningstegninger.

Rettet takstein, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Det blir mye løv i hjørnekummer og det trengtes en ekstra liftrunde med rensk inkl. fjerning av fuglerede.

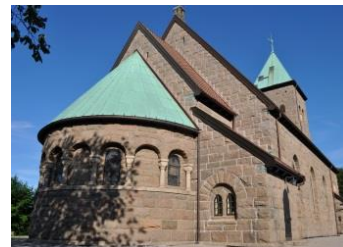
Betania menighetssenter ved kirken i Gamlebyen

Det er montert ny brannslange på kjøkkenet.

KRÅKERØY KIRKE (1911-listeført)

Rettet takstein, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Reparasjon og stemming av kirkeorgelet er utført.

Innvendig rehabilitering av kapellet startet i september 2017 og begravelser ble lagt til kirken. Det er arbeidet videre med finansieringsbehov for innvendig rehabilitering av kirken.

Kråkerøy menighetssenter/menighetskontor

Laget støttemur og nytt gjerde i skråningen mot vest, utført på dugnad.

GRESSVIK KIRKE (1925)

Det er gjort div. utbedringer etter el-internkontroll. Det er satt inn LED-pærer i alle lampene i lysekronene. Dette er et pilotprosjekt for å finne fram til en LED-pære som gir godt lys, både mht. fargebalanse, fargegjengivelse og lysstyrke/lysmengde.

En av lysekronene er reparert.

Vinduer i koret er sjekket for lekkasje ved kraftig regn.

Service på kirkeorgel er utført. Diverse snekkerarbeid er utført, bla dørlister.

Befaringer og planlegging med anskaffelse av nytt liturgisk inventar i koret og rehabilitering av korgulv.

Gressvik menighetssenter

Rehabilitering av el-tavla og deler av det elektriske anlegget ble prosjektert i 2017 og utført i januar 2018.

ONSØY KIRKE (1877-listeført)

Det er gjort div. utbedringer etter el-internkontroll.

Det er installert ny teleslyngeforsterker, og gjort div. fornyelser på lydanlegget.

Rettet takstein, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Kobbertaket er inspisert og sjekket.

To stige-trinn som var løse utvendig på spiret er tatt ned og lagret inne i kirketårnet. Midlertidig tetting av hullene er utført.

Ferdigbefaringer og oppfølging av grøfteprosjekt.

Service og stemming av kirkeorgel.

ROLVSØY KIRKE (1908)

Det er gjort utbedringer etter el-internkontroll. Kirkens fasader og tårn er vasket, tårn- og tak inspeksjon er utført.

Rettet takstein og byttet ut ødelagte taksteiner, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Sjekket fasader i tårn pga. løs murpuss, sikkerhetsnett rundt tårn sikrer evt. løs puss.

Det er montert nye spotter på galleriet, og det er gjort diverse utbedringer på lydanlegget.

Rolvøy menighetscenter

Vasket fasader og malt treverk og stålkonstruksjoner.

Montert ny utgangsdør i aluminium på sydgavlen/store sal.

Skiftet knust glassrute i vestfasade/lillesalen.

I tillegg diverse vedlikeholdsarbeider utført på dugnad og innkjøp av utstyr.

GAMLE GLEMMEN KIRKE (fra 1100 tallet, middelalder-fredet)

Et vindu i våpenhus/dåpssakristiet ble reparert etter innbruddsforsøk / hæverk. Ingenting ble tatt ved innbruddet!

Reparert og loddet eldre alterlysestake.

Rettet flere takstein og byttet ut flere dårlige taksteiner, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Reparert diverse steinlekter på taket.

Kommunen og lokalsamfunnet har istandsatt og oppgradert kirkeparken og parkeringsplassen.

Kirkestua-Gamlestua-stabburet og vognskjul

Menighetsrådet har fått laget en tilstandsrapport som avdekket omfattende rehabiliterings- og vedlikeholdsbehov i byggene. Forøvrig utført ordinært vedlikehold.

GLEMME KIRKE (1853/1888, gjenreist 1949-listeført)

Det er gjort diverse utbedringer etter el-internkontroll, og div. utbedring på lydanlegget.

Nye noteskap til korene og kantor ble søkt om og bestilt. Gyldenlærstolene er reparert og konservert. Stemming og service av orgelet.

Tårn og takinspeksjon: Rettet takstein, byttet ut noen ødelagte takstein, sjekket overganger og beslag, rensket renner. Sjekket tårnet. Festet lufteluker i tårn bedre.

En serbergran på ca. 2,5 meter ble plantet 20 nov. 2017 ved fontenen for å brukes som utvendig juletre, og det er lagt fram strømkabel i rør i bakken til juletrebelysning.

Det er gjort reparasjoner på gatebelysningen på kirkegården. På driftsbygget ble et vindu knust etter hærverk.

DOMKIRKEN (1880-listeført)

Det er gravd avløpsgrøfter rundt kirken for bortledning av takvannet, samt grøfter for spillvann og drenering. Dette ble tilkopledd det nye kommunale anlegget i Riddervoldsgate. Det er samtidig gravd grøft for ringjord til det nye lynvernanlegget på Domkirken. Disse arbeidene er utført i 2017.

Avløpsgrøft –spillvann og overvann.
Påkobling mot Riddervoldsgate.

Dreneringsarbeider

Anleggsperiode april - september 2017 med grunnarbeider for nye avløpsrør og kummer, bortledning av takvann med nytt overvannssystem, nye hjelpesluk og smågatesten for takvannet og drenering av kjellerveggene rundt hele kirken (lagt grunt pga. grunnvannet og av hensyn til trepæler under kirkefundamentene). Fjernet 2 gamle oljetanker, satt i stand rullestolrampe og utvendige riggområder i kirkeparken fra kirkerehabiliteringen i 2014-15, gjenbrukt og resatt all storgatesten på kirkebakken og fullført ringjord for lynvern.

Nye kummer til avløp, spillvann, overvann og drenering

Grøfter til ringjord for lynvern

Resetting og gjenbruk av all storgatestein foran tårnet

September 2017: Utvendig anlegg istandsatt etter anleggsarbeidene.

Arbeidene har blitt mer omfattende enn den opprinnelige planen, bla. pga. en del anleggstekniske arbeider og oppgraderingsbehov som måtte løses underveis. Parkavdelingen dekket deler av kostnadene med omlegging av storgatestein foran kirken og diverse grøntanlegg.

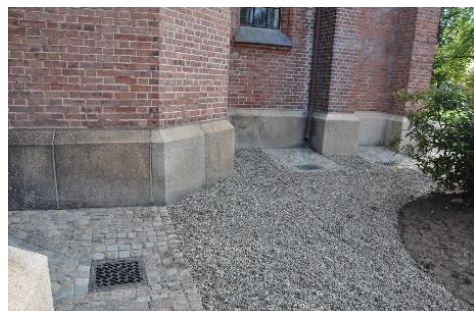
Anleggsarbeidene er dekket av investeringsmidler til kirkerehabilitering. For Fredrikstad domkirke ble den utvendige rehabiliteringen i årene fra 2014-2017 ferdigmeldt til Husbanken og Fredrikstad kommune vil få tilbakeført rentekompensasjonmidler i flere år fremover.

Resatt all storgatestein ved inngangen til kirken og kirkeparken.

Rullestolrampe ble oppgradert.

Smågatestein og hjelpesluk ved taknedløp. Sjøshingel langs veggene.

Istandsatt parkområdet etter anleggsarbeidene.

Orgel i Domkirken

Service og stemming av hovedorgel og kisteorgel i koret.

Andre vedlikeholdsarbeider og investeringer

Ringeanlegg i tårnet ble oppgradert inkl. elektriske anlegg for dette. Nye ringemaskiner, automatikk og fjernkontroll.

Det er gjort diverse utbedringer etter el-internkontroll. Feilsøking vedr. lysstyring, div. pæreskift i spotter i kor, lysrør i urskiver, montert taklamper i to vindfang i påvente av restaurering av pendellamper.

Service av sprinkleranlegg er utført.

Løs skiferplate på gesimsen over personalinngang ble reparert.

Det ble skiftet en knust glassrute i tårn og det er skiftet lås i døren opp til tårnet.

Montert utslagsvask/bøttevask på galleriet. Klosett har blitt reparert.

I forbindelse med grøftarbeidene ble det trukket inn fiberkabel fra J.N. Jacobsens gate og inn i kjelleren via ledig trekkerør i fjernvarmegrøften. Fiberkabelen er foreløpig ikke tilkopleet noe datautstyr inne i kirken.

Innbruddscentral og tastatur ble skiftet ut, dette var defekt.

Rekkverk og håndløper på hovedtrapp tårningang ble restaurert.

Diverse stoler ble reparert og limt.

Taksjekk hovedtak: Takrennerensk og sjekk av nedløpsrør med vann. Flere av nedløpskummene måtte sjekkes ekstra, det blir en del løv fra trærne rundt kirken.

Prosjekt «Luthers teser og en dør»

Foran domkirken fikk vi tillatelse av parkavdelingen til å lage en dørutstilling i en periode.

I forbindelse med reformasjonsjubileet var det ønskelig å lage et prosjekt med å stille ut noen dører på uteområdene ved Domkirken.

Det var 6 stk. dørblander i tre som ble dekorert og ble skrudd opp på en forsvarlig måte og hadde et tema: «Luthers teser og en dør»

Skole og kirke har vært engasjert i dette og ungdommene på Kvernhuset ungdomsskole hadde skrevet opp dagsaktuelle «teser» på dørene. Tiltaket fikk også god mediedekning og det var mange forbipasserende som stoppet opp og leste hva ungdommene hadde skrevet på dørene.

Domkirkekjelleren

Her er det et samarbeid med Kirkens bymisjon om renholdsoppgaver.

Service på heis, ventilasjon, sprinkleranlegg og ordinær driftsoppfølging.

PRESTEBOLIGER

Fredrikstad kirkelige fellesråds administrasjon har i samarbeid med RTD-Boligforvaltning, tilsyn og oppfølging av kommunens presteboliger.

Historikk: Bopliktordningen med tjenestebolig for prester opphørte fra 1. sept. 2015.

I samarbeid med RTD-Boligforvaltning, bispedømme- og kirkevergeadministrasjonen ble det gjennomført drøftinger for videre behandling. Videre ble saken behandlet i kommunen, teknisk utvalg, formannskap og til slutt bystyret som vedtok følgende den 12. nov 2015:

1. Fredrikstad kommune avvikler presteboligene. Prester som bor i boligene får tilbud om å fortsette å leie boligen, etter avtalte vilkår, eller til å kjøpe boligen til takst.
2. Presteboliger som kan brukes som utleieboliger til vanskeligstilte, selges ikke.
3. Rådmannen, ved virksomhet RTD-Boligforvaltning og utvikling, gis fullmakt til salg av presteboliger. Inntekter fra salg av presteboliger skal avsettes til investeringer i nye kommunale boliger.

I 2015 var det 7 presteboliger, og ved utgangen av 2016 var det 3 boliger igjen å forvalte. I løpet av høsten 2015 og i 2016 var det flere av prestene som valgte å flytte til egen bolig. Boligavdelingen i kommunen fikk overta de ledige boligene til annen bruk eller å selge dem. I mars 2017 ble enda en bolig fraflyttet og det er nå 2 boliger igjen å forvalte.

Det er utført mindre vedlikeholdsarbeider på boligene samt at faste oppgaver og kommunale avgifter er belastet dette budsjettet.

Presteboligene holder generelt en god standard, men det er flere utbedringer og vedlikeholdsoppgaver som er påkrevet.

For større utbedringer er dette igjen avhengig av ekstra midler i tillegg til de driftsmidler som er til disposisjon. Slik driftsbudsjettet har vært i flere år har det ikke vært rom for å gjøre flere større oppgaver og oppussingsønsker på samme år, men vi har måttet fordele oppgavene over flere år. Finansieringen av alle disse tjenestene kommer fra statlig boligtilskudd og belaster ikke kirkens driftsbudsjett.

Langøyåsen 6

Leieavtalen ble sagt opp 16. november 2016 og presten flyttet ut 1. mars 2017.

Boligen ble overtatt av kommunen.

Odins gate 7

Rep av tak/beslag, div. materialer til hyller, byttet varmtvannsbereder som var defekt, diverse utbedring av elektrisk anlegg og svakstrømsanlegg. Kontroll av slukkeutstyr.

Karjolveien 67

Maling av kjøkken er utført. Batteriskift alarm. Kontroll slukkeutstyr.

Fremover vil det bli mulige endringer i forvaltningen, det er fortsatt 2 boliger i bruk som prestebolig.

Kirkegårder

Statistikk

I 2017 ble det gjennomført 644 gravlegginger hvorav 272 var urner. Kremasjonsprosenten var 42,2%. Det ble tatt i bruk til sammen 244 nye kistegraver og 100 nye urnegravsteder, mens det ble slettet til sammen 540 graver.

Utvidelse Østre gravlund, bensinstasjonstomta

Det ble jobbet med detaljplanlegging gjennom året. Det har vært omfattende arbeide, spesielt med tanke på omlegging av vann og avløp. Planene er godkjent både i bispedømmerrådet og kommunen og arbeidet blir startet opp i 2018.

Kråkerøy kapell

Arbeidet med innvendig rehabilitering av Kråkerøy kapell ble igangsatt i oktober 2017. Arbeidene omfatter maling av vegger, Rehabilitering av alle vinduer, nytt gulv i granitt, vannbåren oppvarming, Nytt orgel og ny innredning i orgelkroken. Arbeidet blir fullført våren 2018

Vestre gravlund

Hele Vestre gravlund har veger med fast dekke av betongsten fra før. Dette ble videreført til området rundt driftsbygningen. Dette har vært planlagt lenge men ble gjennomført i 2017. Porten i det sydøstre hjørnet av kirkegården ble erstattet med ny i granitt.

Navnet minnelund på Glemmen kirkegård

Den nye navnedde minnelunden på Glemmen kirkegård ble tatt i bruk i 2017. Her er det beregnet plass til 54 skilt på minnesmerket og beregnet inntil 2 navn pr skilt. Det har vært en stor etterspørsel etter denne type graver og tilbudet bør utvides etter hvert også på andre kirkegårder.

Nytt urnefelt Kråkerøy kirkegård

Det er etablert et nytt urnefelt i forlengelsen av eksisterende urnefelt på Kråkerøy kirkegård. Dette er området inn mot skogen og det gir plass til 39 nye urnegraver. Det er allerede i år tatt i bruk 7 av disse gravene, så det er stor etterspørsel etter nye urnegraver på Kråkerøy kirkegård. Urnefeltet ble opparbeidet med egne mannskaper.

Nytt urnefelt Borge gravlund

Innenfor utvidelsen av Borge gravlund i 1999 var det to urnefelt som ikke ble opparbeidet fordi man regnet med at det ville ta lang tid før det ble behov for dem. På de to urnefeltene som ble opparbeidet den gangen er det ca 200 plasser og det er nå fullt. Det ene av de nye feltene startet vi opparbeidelsen av i 2017 og fullføres i 2018. Her vil det være plass til ca 200 nye urnegraver.

Vann avløp Onsøy kirke/kirkegård

Prosjektet er ferdig, og det har ikke vært gjort noe i 2017. Endelig sluttoppgjør og overføring av anlegget til kommunen gjenstår til 2018.

Nye maskiner

Leie gravlund fikk ny traktor i januar. Det ble kjøpt inn to nye firehjuls terrengkjøretøyer for transport på Gressvik kirkegård og Kråkerøy kirkegård.

Personal

Ottar Andersen gikk av med pensjon i år og Frank Ronny Andersen er ansatt som ny gravlundsmedarbeider på Borge gravlund.

En person har vært langtidssykemeldt gjennom hele året og har vært erstattet med vikar. Det har vært noe økt sykefravær mot slutten av året som har måttet løses med vikarer. Vi har en svært dyktig og stabil stab med lang erfaring på kirkegårdssiden i Fredrikstad. I tillegg til de fast ansatte har vi nå en lærekandidat med praksisplass hos oss og i perioder 3-4 som er utplassert gjennom arbeidsrettede tiltak.